

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0030 OSLO

Høring – forskrift om forrentning og tilbakebetaling og tap av rettigheter 2015

Vi viser til brev av 08.10.2014 fra Kunnskapsdepartementet, hvor foreslåtte endringer i tilbakebetalingsforskriften for 2015 sendes på høring.

Lånekassen har følgende kommentarer til forslagene:

Kapittel 12. Rentefritak av sosiale og økonomiske årsaker

Til § 12-6 Krav til dokumentasjon

Det foreslås å presisere at etterbetalt trygde- eller pensjonsytelse som er opptjent i tidligere periode enn det året den ble skattlagt, kan fordeles på de årene ytelsen ble opptjent når rentefritak skal behovsprøves mot inntekt.

Lånekassen støtter ikke forslaget.

Innføring av regler om behovsprøving mot årsinntekt ved innhenting av skatteligning er en vesentlig forutsetning for forenkling av regelverket og maskinell helautomatisk saksbehandling, noe som igjen gir økt effektivitet i saksbehandlingen.

Forenkling av regelverk vil alltid føre til at enkelte kunder mener behandlingsresultatet i deres sak er uheldig og ikke tilpasset deres situasjon. Ved behovsprøvingen gjelder ikke dette bare ved etterbetaling av trygde- eller pensjonsytelser, men typisk også der kunder får høyere inntekt av andre årsaker, eksempelvis mottak av arv eller salg av eiendom.

Formålet med forenklingen av behovsprøvingen er blant annet å sikre at Lånekassens saksbehandlere ikke skal behøve å vurdere inntekt eller formuesforholdene, men at data om dette innhentes fra Skatteetaten. I tråd med de generelle prinsippene for innhenting av data fra tredjepart, ønsker ikke Lånekassen å foreta en annen vurdering enn det «eier» av informasjonselementene har gjort. Så lenge Skatteetaten skattlegger inntekten det året den kommer til utbetaling, ønsker ikke Lånekassen å legge en annen vurdering til grunn. Eventuelle

svakheter som følger av Skatteetatens regler og håndteringen av disse, bør ikke løses gjennom utdanningsstøttereglene.

Skatteetaten og Lånekassen tar hensyn til inntekt i den perioden den faktisk kommer til utbetaling. På tilbakebetalingssiden må dette prinsippet ses i sammenheng med formålet bak reglene for betalingslettelser. Behovsprøvingen er begrunnet med at betalingslettelser skal gis til kunder som er i en økonomisk situasjon som gjør det vanskelig å betjene gjelden til Lånekassen.

Rentefritak og ettergivelse på grunn av uførhet er behovsprøvd mot personinntekt og kapitalinntekt for det året søknaden vurderes mot, se §§ 12-6, 12-7 og 15-1. Det samme gjelder ettergivelse på grunn av sammenhengende arbeidsuførhet i minst seks år, se § 15-2.

Eventuelle etterbetalinger beskattes i det året de kommer til utbetaling. Det er også når betalingene kommer til utbetaling at kunden får en økning i sin disponible inntekt og derigjennom en økt mulighet til å betjene lånet til Lånekassen.

Lånekassen mener at reglene om behovsprøving mot årsinntekt for inntekt og formue ved bruk av skatteligningen har vært en meget vellykket forenkling av regelverket. Forenklingen har lagt godt til rette for en effektiv forvaltning av et stort antall saker. Lånekassen mener derfor det vil være uheldig å innføre unntaksbestemmelser som fører til skjønnsmessig behandling. Det bør uansett ikke iverksettes endringer før det er foretatt en mer helhetlig evaluering av hvordan endringen virker. Enkelt saker bør ikke føre til endring av en ellers vellykket regelutvikling. Skatteetaten har tilpasset sine rutiner til masseforvaltning og det vil være uheldig om Lånekassen som en konsekvens av dette, skulle se bort fra våre rutiner som også i stor grad er begrunnet med de samme hensynene.

Det er ikke dokumentert at en endring med innføring av skjønnsmessig behandling av behovsprøving vil gi et bedre resultat for kundene dersom ny behandling skal legges til grunn nye faktaopplysningene om inntekt og formue fordelt per år. Det som fremstår som en fordel i en sak, kan i en annen sak føre til omgjøring som kan oppleves som urimelig.

Kapittel 15. Ettergivelse

Til § 15-1 Rett til ettergivelse ved varig uførhet

Lånekassen støtter forslaget.

Teksten under tabellen viser til at låntakere som har fått nedsatt terminbeløp før overgangen til månedlig forfall, også skal betale hver måned og til at det tidligere nedsatte terminbeløpet deles på tre. Kunder som nå får delvis ettergivelse får månedlige regninger. Beløpene i høyre kolonne i tabellen for 2015 er også foreslått omregnet til månedlige forfall. Teksten under tabellen kan derfor tas ut.

Kapittel 23. Ettergivelse av utdanningsgjeld i 2014 for låntakere som har fullført visse lærerutdanninger

Til § 23-1 Realfag og fremmedspråk

Lånekassen støtter forslaget.

For ytterligere å presisere kravet til fremmedspråk, foreslår vi at det tas med (...)fremmedspråk hvor både grammatikk og litteratur inngår i graden.

Vennlig hilsen

Liv Simonsen
fagdirektør

Berit Hartviksen
underdirektør